

ئەمەرىكا : ئاستى و ويژدان ...

ئارى زىندىنى

گەر سىرى ھەۋا ۋا ۋا جىھانىيەكان بىكى ، كى بىشۋى راستۋى ۋا ۋا ۋا تىرى
كىمەيە تىيەكاندا ئىبىندىت ، تاۋوتى و گىتوگى رىشۋىبىران و
موسۋمانان ئىكرىت و دىبىندىت، قىز ۋا بوۋى مەيەتەش
دىكىتەۋ ۋا ۋا سەردەم : گىتى نەفرىت ۋا ئىمىكا و ئىۋروپا دىكات
، گىتى نە ئىكات بى نەمانى گىت مەقەكانىان بىدەر ۋا موسلمانان
، گىتى بى و ئاۋاتىن و چاۋۋىۋانى روخانى يەكجارىكى ئىۋروپا و
ئىمىكان ، رىق و قىنەي بى پاينەيان بىرامبەر ئىۋ و ۋا تەنەي . بىۋى
ئىيە براى رىشۋىبىرىم ئىمە چەند جار نەفرىتەت كىر ؟ ئىيە چەند جار
ئاۋاتخۋاز بوۋى بى نەمانى ئىمە ۋا تەنەي ؟ ئايا بىنى بىۋوۋىۋى
زىاتىرەي قەيرەسەكتە كىر ۋا ئىۋروپا و ئىمەرىكا ، دىيە تا چەندەك
خەش كىرەيت ؟ و چەند جار ئاۋات خۋاز بوۋى كى چەكە بى چەكەي رىۋى
ھاۋاتەيانىان زىادەكە ۋا پەتەيە و ئابورىيەكەيان زىاتەرتە پە
، ھەندەك ۋا رىشۋىبىرانى ئىسلامجى كوردەيان خەۋەلات بىگىتى ،
كەشەيەكى دىرونى گەۋرىيان ھەيە ۋا گەل ئىمەرىكا و ئىۋروپا ،
ھەچەندە ۋا دىشە موسۋمانىان خەشۋاۋەت .

يەكەم : ۋا بىر ئىۋەي زەرىنەيان چوینە ناۋ رىگەي رىشۋىبىرى ۋا
دەركەكانى چەپەۋە ، ئىۋانىشە ۋا رەچاۋ ئىكرەن كە دىرى سەرمەيەدارى
و ۋا ئاۋان بى شۋەيەكى گىتى ، ئىمەش يەكەكە ۋا بىنەمەي
ناسنامەكانىان . ئىمە دىزەيەتەش ۋا مەۋەيە زەرىجان بىدەرئەكەۋەت
، كاتەك ئىبىنەن ئىمە كەمەۋە رىشۋىبىرانە ، پەناۋ پەپەشتەيان بى
چەينە و روسىا ئىچەمەنەۋە . باس ۋا شەۋازى بىنەرى كىرەن و رەگەكانى
چەن ئەكەن بى قەيرەسەكە ، ھەچەش ۋا جەۋن ئاۋاتەكانىان نەشارنەۋە
دەرھەق بى ۋا ئاۋا و ئىمەرىكا ، ئارەز و خەزەكانىشەيان بى
سەركەۋەتنە چەينە و روسىايە ، ئاۋاتە گەۋرەكەيان ئىۋەيە كە ئىمە دوۋ
ھەزە شۋەننى ئىمەرىكا بىگەرنەۋە .

رىشۋىبىرى كوردە و رەزەۋەلات ھەردەم خەۋن بى دىمۇكراسى و ئازادى
ئىبىنەن و نەمانى شەرى ھەزەرى ئەكەن ، ئىستەكە پەشتە و پەنەيەخەيان
بى ۋەتەنە و رەبازە سەركەۋەكەيان ئىبەستەن ، ئىۋە ۋەتەنەي كە
ئىستەغلالى ھەزەرى كەركەكانىان ئەكەن ، ۋا كەركەكەي كەمە نەخە
يانەشە گەرى بىتە و سەرىپەچى بىكەن ئىخەنە ناۋ زەندەنە ژەنگەۋەيەكانى
رەزەمەكانىان . ئىمە دوۋەلاتە ھەرى ۋا خەياندا شەسىالستەنەن بى ھەچ
شۋەيەكە ، بىكەدەندەرنە ۋا سەرمەيەدارىيەكەي ، سەرمەيەدارى روسى

و چين ئاوانى حوكمى ئاكان پايوست نين با راشت و ياسا ياك و
ئاوانى ل ئامريكا ه .

كارى روسى و چين ئا و ماف سرباستيانان نين و كارى
ئامريكى و ئوروى ، تاوان كو خون و خشيش با داهاتى مانگانان
بين و ماف و ئازادى سياسى و كامائاي تيكاشيان و هاوانى
ئامريكى نين .

رنگ هاوانا بيت يان جياواز بيت لگل سياس تكانى ترامپ و
شوازي مامل كرنى لگل نياركانى ، منيش يان زركيشمان
رنگ هاواناى نين ل زرتدا ، بام ئايا ترامپ ئامريكا
؟ ل همان كاتيشدا ئويش پابند كراوان با بنماو ياسا ك ل سارى
چسپندراوان نرمى و تووندى بنوخت ل شوازان كانى ئامش با
هاوسنگى . رنگ دساتلات كى چاند مانگكى تر بخاينت يان
چوارچسالى تر ، بام ئامريكا برردوام ئابت ل ديموكراسي كى .
گر هاوېشكيشم بكان ل ناوان چين و روسيا بالايك و ئامريكاش
بالايك با گوومان ئامريكا هددبترم با هيچ دووديد .

ئزانى با ؟ : ئامريكا يكم وقات بوو ل جيهان دولتى دروست
كرد ل سربندماي ماف و رشتيكان . يكم وقات بوو ك ل
دستور كى لپرسيندوانى سركركانى پابند كردو . يكم وقات
زريندى دانىشتوانكانى ل كچرانن و كچريش درفتى زيانى
ه . ل ئازادى و چتر و رگرتن ل زيان ، لكانيشيان مافى
ئاوان ه با بين با سركركى وقات . رنگ بابت پم بابت : ئاخ
ئاوان ه لوسوكوتى خراپيان نواندو لگل دانىشتوان
بندركيكى و كى ل و نيزامى جياكردن وى رگزي رستيان دان
پدانابوو . با بام راست و ويداو ، بلام ه ر خشيان بوون
دوو ه زى سى پست با گز يكد چوون و ل يكتريان كوشت با ئازاي
ك يلكان ، همان ئا و وقات ي ك سركردكانيان داواي لپوردنيان
كرد با ئا و ماو ي رگزي رستى و تاوانكانيان ، همان ئا و
وقات ي ك كوى رل ي كى كچرى ئافريقى ه بزارد و ك سركى
وقات ، همان ئا و وقات ي ك بركرى كرد ل جگر ژنكى موسلمان
با لپركردنى سربش كى ، ئا و ولات ي ك ك هاووچى تبادا دكيت
با ئازادى ، زر با سربستيش ئاوانى رخنه ل سركركى بگريت
و با ئاوانى ترس ل چاودرى يان خران زيندان يان دركردن بكت .

ديموكراسيت رمانسيت و خوناك نين ، ديموكراسيت گراجك با
چاك كردن وى ئا تميلاكان ، پكدادان و سوتان و توان وى ،
با نى ناخش و ئارق رشتن و هكان ، بام ل ك تايى ميكانيكى

زیرک فەر ئه‌بته‌ له‌ هه‌ڵه‌ڵه‌کانی و پهره‌ به‌ خه‌ی ئه‌دات و ئه‌ته‌مبيله‌که‌ش سه‌ر له‌ نوو ئه‌چته‌وه‌ سه‌ر ره‌گا به‌ هه‌چ که‌شه‌یه‌که‌ له‌ به‌ر ئه‌وه‌ی پارچه‌ی دروستکرا و ره‌نمایه‌کی کاریگه‌ری هه‌یه‌ . دیموکراسیه‌ی راسته‌قینه‌ به‌رده‌وام توانای هه‌یه‌ خه‌ی پاک بکاته‌وه‌ تا ئه‌گه‌ره‌ته‌وه‌ سه‌ر ره‌ره‌وه‌کی راست ، له‌ به‌ر ئه‌وه‌ی دانه‌ته‌ته‌ به‌ هه‌ڵه‌ڵه‌کانی .

ئه‌وانه‌ی خه‌ون به‌ ولات و سیسته‌مه‌کی به‌ وه‌نه‌ و خه‌یاوه‌ی ئه‌بیننه‌ به‌رده‌وام مه‌ر قایه‌ته‌ له‌ نه‌هامه‌ته‌یه‌که‌ به‌ نه‌هامه‌ته‌یه‌کی ته‌ر ئه‌به‌نه‌ . سه‌یه‌ر بکه‌ و له‌ خه‌ون خه‌یاوه‌ی فاشیزمه‌که‌کان ، یان خه‌ون و خه‌یاوه‌ی شه‌وعیه‌که‌کان ، یا خه‌ون و خه‌یاوه‌ی ئیسلامیه‌که‌کان . که‌ چه‌ن گه‌له‌که‌مانه‌یان یان جیهانیان له‌ وه‌رانی به‌ وه‌رانی به‌رد . ئه‌مه‌ش له‌ به‌ر ئه‌وه‌ی سیسته‌مه‌ و یاسایه‌کی په‌لاینه‌یان نه‌بوو به‌ گه‌شت جیهان ، هه‌روه‌ها توانای ره‌خنده‌ گرته‌ی خه‌یان نه‌بوو تا به‌گه‌ره‌نه‌وه‌ سه‌ر ره‌ره‌وه‌کی راست .

گه‌ر ده‌ته‌وته‌ بزانه‌ت جیاوازی نه‌وان سیسته‌مه‌ی ئه‌ژئاوه‌ی و چینه‌ی چه‌نه‌ یان به‌ شه‌وازه‌که‌ ، سه‌یه‌رکه‌ بزانه‌ چه‌ کرد که‌مپانه‌ی (میدترونیکه‌) ئه‌مه‌ که‌مپانه‌یه‌ش خاوه‌نه‌که‌ی که‌سه‌که‌ی دامه‌زره‌نه‌ری ئه‌مریکیه‌ به‌ ناوه‌ی (ئیزل پاکینه‌) خاوه‌نه‌ داهه‌نه‌نه‌یه‌کی پاک و به‌ گه‌رده‌ ئه‌ویشه‌ : ره‌کخسته‌نی له‌دانه‌کانی ده‌ی ده‌سته‌کرد . ئه‌مه‌ که‌مپانه‌یه‌ ته‌ته‌ته‌ به‌ دروستکردنه‌ی ئامه‌ره‌کانی په‌زیشه‌کی ، ده‌وه‌ی به‌وه‌وه‌نه‌وه‌ی قایه‌ره‌سی که‌ره‌نا هه‌سته‌ به‌ پلاندانه‌ی ئامه‌ره‌کی هه‌ناسه‌ دانه‌ی ده‌سته‌کرد که‌ به‌ سه‌فته‌ویه‌که‌ کارده‌کات و هه‌موو که‌سه‌که‌ له‌ توانای دا هه‌به‌ته‌ دروستی بکات به‌ خه‌یه‌ی به‌ ره‌زگار کردنه‌ی سه‌ده‌هه‌ن و هه‌زاره‌ن گیانه‌.

ئایا تا ئه‌سته‌ گوه‌ته‌نه‌ له‌ هه‌چ ئامه‌ره‌که‌ بووه‌ چینه‌ دروستی کرده‌ته‌ ؟
به‌رده‌وام چینه‌ سیخوری کردو له‌ سه‌ر ئه‌مه‌ که‌مپانه‌نه‌ و بایه‌خه‌یه‌کی که‌مه‌ی به‌ ئامه‌ره‌که‌کان داوه‌ و یان که‌په‌ کردو و به‌ نه‌رخه‌یه‌کی هه‌ره‌زان فره‌شته‌ویه‌ی .

ئه‌مریکا و به‌نه‌ماکانی سه‌رمایه‌داری به‌شه‌کن له‌ به‌نه‌مای ئه‌ژئاوه‌یه‌ی ، که‌ جه‌به‌جه‌یه‌کرد به‌ شه‌نبه‌یه‌ی ره‌ژه‌یه‌یه‌ته‌ی هه‌موو ئه‌وه‌ خه‌ونه‌یه‌ی که‌ به‌ خه‌یاڵ یان له‌ فلیمه‌که‌دا ئه‌یه‌ینه‌ی ، هه‌ر له‌ مافه‌که‌انی مه‌قه‌ و مافه‌که‌انی ده‌ربه‌یه‌ن و گواسته‌نه‌وه‌ و مافه‌که‌انی په‌یوه‌نده‌یه‌که‌کان و مافه‌ په‌راسته‌نی که‌مینه‌که‌کان ، هه‌روه‌ها که‌رانه‌وه‌ی گه‌لان له‌ نه‌وان خه‌یانه‌دا ، په‌شخسته‌نی له‌که‌له‌ینه‌وه‌ی زانسته‌ی و ، په‌شخسته‌نی ته‌کنه‌له‌ژیا و په‌شخسته‌نی په‌زیشه‌کی و ئازاده‌ی و به‌هه‌ره‌داری و داهه‌نه‌نه‌ .

ره‌شه‌نبه‌یه‌یه‌کی ره‌ژه‌یه‌یه‌ته‌ی هه‌چ کات خه‌ون به‌وه‌ نابه‌ینه‌ته‌ مه‌ناه‌یه‌که‌ی به‌ چینه‌ به‌نه‌یه‌ته‌ به‌ فره‌یه‌یه‌ و زانسته‌ی ، به‌به‌که‌وه‌ ئه‌ینه‌یه‌ته‌ به‌ ئه‌مریکا و ئه‌مه‌انه‌یا ، یان ئه‌یه‌ته‌ به‌ خوندنگه‌ و سیسته‌مه‌ ئه‌وره‌ویه‌که‌کان . گه‌ر

بەتو بەراوردکەش بە ئێم رەشەنبەر بەکەین لێ نەو ئامەریکان ، هەر لێ لاپتەب و مایکرەسەفت و ئایفەن و گەگل و فایسبۆک و هەر لێ داودەرمان ئامەری پزیشکیەکان و ئامەریکانی ناوماڵ جەرەها کەرستەیی تر ، باوێ ناکەم کەسیان کەرستەیی چینی هەبژێرن هەر لێ خودی موسلمانانیش . هەمان ئێ و رەشەنبەر ، ئێمەریکا تاوانبار دیکات و ئێلەت ولاتەکی بە شارستانیەت و ئاوات خواز بەروخت و نەمینەت .

بەلام شارستانیەت چیە ؟

بەلێ رەنگێ ئێمەریکا مەژووێکی درەژێ نەبەت تا باسی پاشاو ئیمبراتەرێتەکان لێ مەژووی خێی تەمار بەکات . بەلام رەشەنبەرێکی و شارستانیەتیکی بەهەزی هەیە ، ئێمیش درەژکراوی شارستانیەتی رەژئاوایە هەر لێ ئغریق تا ئێستامان ، شارستانیەتی سەرنج راکەش و بەتین و پەلەین دروست ئێبەت لێسەر بندما و رەشەنبیری کار و مافی مەرئ و بەهر و زانست . ئێم تەکەلێش تا ئێستا نەچین نەروسیا پەیی نەگەشتون . لێبەر ئێوێ ئێوان بەرهەمهەنان پەش مەرئ دێخن و مافی تایبەتیش لێ پەش هەموو بایەخکە . من ئاوات خوازم چین و روسیا و گەلانی گشت جیهان و کوردیش بەگات بەم تەکەلێکە .

ههواخوازیشم ئێمەریکا بایەخ و پەرە زیاتر بەخێی بدات دەرەفتی باشتەر و ئێزموون و رەبگرت لێ هەبەکانی ، لێبەر ئێوێ ئێو و وەلاتە لێ خێ گرتو لێ توانای زانستی و بەهرەمەندی و سیاسی و مەرئایەتی وەک زەر بایەخدار بە گشت جیهان ، بە تایبەتیش کاتی کەشەکان و بەرنگاریەکان ، کە ووبەوێ مەرئایەتی ئێبەتوو لێم رەژگارانەماندا .